

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 19/2010
12.3.2010

Asia: Virkasuhteen irtisanominen ja virantoimituksesta pidättäminen

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

A

Virasto: Työsuojelupiiri

Päätös, johon haetaan oikaisua

Työsuojelupiirin päätös 27.11.2008, jolla tarkastaja A on irtisanottu virastaan ja pidätetty virantoimituksesta.

Perustelut:

Kuuleminen ja sen siirtopyyntö

A:lle on toimitettu kuulemiskirje, jonka hän on saanut tiedoksi 28.10.2008. Kuulemisen määräaika on ollut 6.11.2008. A on toimittanut 29.10.2008 päivätyn kuulemisen siirtopyynnön, jossa hän vedonnut terveydellisiin syihin ja pyytänyt kuulemisen siirtämistä myöhempään ajankohtaan. A:lle on toimitettu siirtopyynnön johdosta kirje, jonka hän on saanut tiedokseen 4.11.2008. Kirjeen mukaan kuulemiselle varattua aikaa ei siirretty, mutta kuulemiselle varattiin lisäaikaa 14.11.2008 saakka. A on toimittanut uuden 11.11.2008 päivätyn kuulemisen siirtopyynnön, jossa hän on edelleen pyytänyt kuulemisen siirtämistä terveydellisin perustein.

Irtisanomisperusteena on käräjäoikeuden lainvoimainen tuomio, josta ei ilmene, että A:n terveydentila olisi vaikuttanut todistelutarkoituksessa annetun kertomuksen arviointiin tai muutoinkaan asian arviointiin ja ratkaisemiseen. A:lla on ollut mahdollisuus käyttää vastineen laatimisessa asiamiestä. A:lle ilmoitet-

tiin myös mahdollisuudesta pyytää pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemista. Työsuojelupiiri katsoo, ettei A:n oikeusturvan voida katsoa vaarantuvan sillä tavoin, etteikö hänen kuulemisensa olisi voitu suorittaa. Kuulemiselle varattu määräaika on päättynyt 14.11.2008.

Irtisanominen

Käräjäoikeus on 1.10.2008 tuominnut A:n yllytyksestä perättömään lausumaan tuomioistuimessa kuuden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Syyttäjän teonkuvauksessa viitataan käräjäoikeudessa käsiteltävänä olleeseen asiaan, josta on annettu tuomio 9.1.2008. Tässä asiassa A oli vastaajana toisen työsuojelupiirin virkamiehen kanssa. Syyttäjä vaati vastaajille rangaistusta kotirauhan rikkomisesta. Asianomistajana ollut henkilö on myöskin työsuojelupiirin palveluksessa. A:n osalta syyte hylättiin. Tuomio ei ole lainvoimainen.

Yllytys perättömään lausumaan tuomioistuimessa on vakava oikeudenkäyntiin liittyvä rikos. Työsuojeluviranomaisen ja tarkastajan toimivaltuuksista ja toimivallan käytöstä säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelutoiminnasta annetussa laissa. Työsuojeluviranomainen valvoo työsuojelua koskevien säännösten noudattamista työpaikoilla. Työsuojeluviranomainen käyttää julkista valtaa ja toimii asiantuntijana poliisi- ja syyttäväviranomaisten sekä tuomioistuinten käsittelemissä asioissa. Näin ollen yllytystä perättömään lausumaan tuomioistuimessa on pidettävä tarkastajana olevalta henkilöltä erityisen moitittavana tekona, joka heikentää työnantajan luottamusta kyseisen tarkastajan toimintaan sekä ulkopuolisten luottamusta paitsi kyseisen tarkastajan niin myös työsuojeluviranomaisen toimintaan yleensä.

Ottaen huomioon tarkastajan tehtävät ja toimivallan valvoa työsuojelua koskevan lainsäädännön noudattamista sekä virkamieslain 14 §:n 2 momentti, voidaan A:n syyllistymistä edellä kuvattuun tekoon pitää sellaisena erityisen painavana syynä, että työsuojelupiirillä on oikeus hänen virkasuhteensa irtisanomiseen virkamieslain 25 §:n 2 momentin nojalla.

Virantoimituksesta pidättäminen

Irtisanomisen perusteena oleva teko on sellainen, että tarkastajan tehtävät ja toimivallan julkisen vallan käyttäjänä huomioiden, se osoittaa A:n siinä määrin soveltumattomaksi työsuojelupiirin tarkastajan virkatehtävien hoitamiseen, ettei virantoimitusta voida jatkaa. A pidätetään virantoimituksesta virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan perusteella.

Oikaisuvaatimus

Työsuojelupiirin päätös on kumottava.

Perustelut:

Kuuleminen

Työsuojelupiiri toimitti A:lle ensimmäisen kuulemiskirjeen haastemiehen välityksellä 9.10.2008. Kuulemiskutsussa ilmoitettiin A:n ja B virkasuhteiden päättämisen harkinnasta. Työnantaja perusteli kuulemista muun muassa kahdella käräjäoikeuden tuomiolla sekä epäasiallisella menettelyllä työnantajan edustajia ja toisia työsuojelutoimiston virkamiehiä kohtaan. A:ta ei ole tuomittu kahdesta rikoksesta. Kutsussa ei myöskään esitetty minkäläistä näyttöä tai kerrottu tarkemmin A:n väitetystä epäasiallisesta menettelystä. Toiselle virkamiehelle lähettämässään kuulemiskirjeessä työnantaja lisäksi ilmaisee A:han kohdistamastaan kuulemisesta ja sen syistä. Työnantajan toiminta saattaa A:n yksityisyyden suojan siten outoon valoon.

A toimitti työnantajalle 10.10.2008 kuulemistilaisuutta koskevan siirtopyynnön perustellen sitä sen hetkiselä terveydentilallaan. A on toimittanut työnantajalleen lääkärintodistukset terveydentilastaan ja virkavapaushakemukset. Työnantaja vastasi pyyntöön tekstiviestitse ilmoittaen, ettei siirtoon suostuta. A ei kyennyt osallistumaan kuulemistilaisuuteen 16.10.2008 sairautensa johdosta. Hän ilmoitti asiasta työnantajalle tekstiviestillä. Työnantaja lähetti tämän jälkeen A:lle tekstiviestin, jossa ilmoitettiin, että kuulemista lykätään pyynnön mukaisesti. Työnantaja toimitti 18.10.2008 kirjeen kuulemisen siirtämisestä. Työnantaja lykkäsi kuulemista toistaiseksi A:n terveydellisistä syistä esitetyn siirtopyynnön ja muiden tarvittavien lisätietojen hankkimisen vuoksi. Työnantaja toimitti edelleen 27.10.2008 uuden kuulemiskirjeen, jossa kuulemisen syyt olivat muuttuneet edelliseen kuulemiskirjeeseen verrattuna. A:n terveydentilassa ei ollut tapahtunut muutosta, minkä vuoksi hän toimitti työnantajalleen kirjeen kuulemisen siirtämiseksi siihen asti, kunnes terveydentila on kohentunut. Työnantaja ilmoitti 3.11.2008 kirjeitse, ettei kuulemista siirretä, mutta kuulemisen määräaika pidennetään 14.11.2008 saakka. A toimitti työnantajalle jälleen kuulemisen siirtopyynnön 11.11.2008, mihin työnantaja ei vastannut ennen kuulemisen määräajan umpeutumista.

Työnantaja ei ole kuullut A:ta ennen virkasuhteen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä. Työnantaja ei vastannut A:n viimeiseen kuulemisen siirtopyyntöön ennen kuin päätöksessään 27.11.2008, jolloin kuulemisen määräaika oli jo kulunut. A:lla ei ole voinut olla tiedossa 14.11.2008, jolloin työnantaja katsoi kuulemisen määräajan päättyneen, onko kuulemista siirretty vai ei. A joutui 14.11.2008 työterveyshuollon työterveyslääkärin vastaanotolle, mistä lääkäri lähetti hänet kiireellisenä tutkittavaksi keskussairaalaan.

Työnantaja hyväksyi kuulemisen siirtämiselle syyksi terveydelliset syyt aikaisempien siirtopyyntöjen yhteydessä. A:n terveydentilassa ei ollut tapahtunut muutosta parempaan ennen työnantajan tekemää päätöstä. A on ollut virkavapaalla 10.12.2007 lähtien sairauden johdosta, ja virkavapaus jatkuu ainakin 31.5.2009 saakka.

Irtisanominen

A on toiminut tarkastajana vuodesta 1975 lähtien eli 33 vuotta. Tästä ajasta hän on toiminut työsuojelupiirissä vuodesta 1982 lähtien. Hän on toiminut koko tämän ajan nuhteettomasti virassaan. Teko, josta A on tuomittu, ei millään tavalla kohdistunut työnantajaan, A:n virkatehtävään eikä tarkastajan toimivaltaan valvoa työsuojelua koskevan lainsäädännön noudattamista. A on virkatehtävissään käyttäytynyt asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Te kohetken ja tuomion aikaan hän oli virkavapaalla, mikä jatkuu edelleen. Tuo-

mion hän sai yksityishenkilönä yksityisasiassa, eikä teolla ole mitään tekemistä virkatehtävien hoitamisen kanssa. Tuomiolla ei ole vaikutusta tarkastajan tehtävien hoitamiseen eikä se heikennä luottamusta työsuojelupiiriin viranomaisena. Työnantaja ei ole perustellut, miten tuomio vaikuttaa A:n virkatehtävien hoitamiseen ja miten se heikentää työnantajan luottamusta A:han ja työsuojelupiirin toimintaan.

Työnantaja perustelee irtisanomista lisäksi toisella teolla. Käräjäoikeus kuitenkin hylkäsi A:ta kohtaan esitetyt syytteet kyseisen teon osalta kokonaan.

Työnantaja on 28.11.2007 tekemällään päätöksellä siirtänyt A:n pois tarkastajan tehtävistä valtakunnallisen turvealan hankkeen hankevastaajaksi vuoden 2008 alusta lukien ainakin kahden vuoden määräajaksi, eikä A ole pyynnöstään huolimatta saanut päätökselle perusteluja. Työnantajan ilmoituksen mukaan uusi tehtävä ei ole työsuojelupiirin normaalia tarkastustoimintaa. Tehtävien siirron lisäksi työnantaja ilmoitti siirtävänsä A:n erilliseen työnantajan varaamaan toimipisteeseen ilmoittaen, ettei A saa olla missään tekemisissä työyhteisön kanssa taikka tulla työsuojelutoimistoon edes toimistokokouksiin, joissa käsitellään työpaikan yhteisiä asioita.

A:n toiminta työsuojelupiirin luottamusmiehenä ja piirien pääluottamusmiehenä on vaikuttanut työnantajan suhtautumiseen suhteessa A:han. Työnantaja on kohdellut häntä edellä mainituista syistä johtuen syrjivästi ja epäasiallisesti. Työnantaja on muun muassa antanut A:lle huomautuksen häntä kuulematta, eikä ole käydyn erimielisyysneuvottelun jälkeen korjannut A:n palkkaa neuvottelussa sovittuun tasoon.

A:n sairaus, jonka vuoksi hän on virkavapaalla, on saanut alkunsa työnantajan ja työyhteisön epäasiallisesta toiminnasta. Työnantaja on kieltäytynyt työterveyshuollon ehdottamista verkostopalavereista, joissa olisi ollut tarkoitus käsitellä A:n töihin paluuta.

Vastine:

Työsuojelupiiri on antamassaan vastineessa todennut muun ohella seuraavaa:

Kuuleminen

A:n virkasuhteen päättämiseen liittyvä kuulemisprosessi käynnistettiin 9.10.2008 päivätyllä kutsulla. Koska kyseinen kuulemiskirje oli yksilöinniltään ja muilta tiedoiltaan puutteellinen, käynnistettiin kuuleminen A:n oikeusturvan varmistamiseksi uudelleen. A:lle lähetettiin uusi, täsmennetty kuulemiskirje 27.10.2008. A pyysi 29.10.2008 päivätyllä kirjeellä, että kuulemista siirrettäisiin terveydellisistä syistä myöhempään ajankohtaan. Työsuojelupiiri on 3.11.2008 päiväämässään kirjeessä todennut, että kuulemiselle varattua määräaikaa ei siirretä. Kirjeessä kuitenkin pidennettiin aiemmassa kuulemiskirjeessä mainittua aikaa. A:lla on siten ollut tiedossaan, ettei kuulemiselle varattua aikaa siirretä. Se, että hän pyysi 11.11.2008 kirjeellään kuulemisen siirtämistä samoilla perusteilla, ei työsuojelupiirin näkemyksen mukaan voinut estää päätöksentekoa asiassa.

A on ollut sairauden takia virkavapaalla vuoden 2007 loppupuolelta saakka. Lääkärintodistuksista ilmenee, että hänen terveydentilansa on vuoden 2008 loppupuoliskolla pysynyt samankaltaisena. A on kyennyt esiintymään käräjäoikeuden 1.10.2008 antamaan tuomioon johtaneen asian käsittelyssä käräjäoikeudessa. Tuomiosta ei ilme, että A:n terveydentila olisi vaikuttanut todistelutarkoituksessa annetun kertomuksen arviointiin tai muutoinkaan asian arviointiin ja ratkaisemiseen. Ottaen huomioon, että irtisanominen perustuu ainoastaan kyseiseen tuomioon ja että A:n terveydentila on pysynyt samankaltaisena, ei ole mitään syytä olettaa, etteikö A olisi halutessaan kyennyt toimittamaan kuulemiseen vastineen. Hänelle on kuulemiskirjeessä mainittu mahdollisuudesta käyttää asiamiestä. A on kyennyt itse laatimaan oikaisuvaatimuksen virkamieslautakunnalle, vaikka hänen terveydentilansa on oikaisuvaatimuksen liitteenä olevan lääkärintodistuksen mukaan pysynyt edelleen samankaltaisena. A:lle on varattu tilaisuus tulla kuulluksi virkamieslain 66 §:n tarkoittamalla tavalla eikä asiassa ole tapahtunut kuulemisvirhettä.

Irtisanominen

Päätöksessä on mainittu käräjäoikeuden tuomio 9.1.2008, jossa A:ta vastaan nostettu syyte on hylätty. Tuomio on mainittu ainoastaan taustatietona, koska irtisanomisperusteena olevan tuomion 1.10.2008 syytteen teonkuvauksessa viitataan tähän tuomioon. Tuomiosta ilmenee myös yhteys työpaikkaan, koska kyseisen jutun asianomistaja on myöskin ollut työsuojelupiirin palveluksessa oleva henkilö. Irtisanomisperusteena tätä tuomiota ei ole kuitenkaan käytetty.

Työsuojelutarkastajan tehtävää on sen luonteen ja toimivaltuuksien vuoksi pidettävä erityistä luottamusta edellyttävänä tehtävänä. Tarkastajan tehtäviin voi kuulua myös oikeudessa esiintyminen joko työsuojelupiirin puolesta kuultavana tai todistajana. Oikeuskirjallisuudessa ja oikeuskäytännössä on myös katsottu, että yksityishenkilönä ja työajan sekä työpaikan ulkopuolella tapahtunut toiminta voi oikeuttaa työnantajan irtisanomaan tai purkamaan virkasuhteen. Suurin osa näistä tilanteista on aiheutunut vapaa-aikana tehdyistä virkamiesaseman mukaisen käyttäytymisen kanssa selvästi ristiriidassa olevista rikoksista, kuten A:n tapauksessa. A on syylistymällä kyseessä olevaan rikokseen vaarantanut sen erityisen luottamuksen, jota hänen asemansa työsuojelun tarkastustehtävissä toimivana virkamiehenä ja näihin tehtäviin liittyvän julkisen vallan käyttäjänä edellyttää. Koska kyse on näin vakavasta rikoksesta, ja se kohdistuu oikeudenkäyttöä vastaan, arviointia ei työsuojelupiirin arvion mukaan lievennä se, että kyse on ollut oikeustapauksesta, jossa A on esiintynyt yksityishenkilönä. Mikäli tällaiseen rikokseen syylistynyt henkilö jatkaisi työsuojelutarkastajana, on mahdollista, että se heikentäisi koko työsuojeluhallinnon uskottavuutta.

Työsuojelupiiri on toimittanut lisäselvityksenä kopion hovioikeuden 6.2.2009 antamasta tuomiosta, jossa A on tuomittu kotirauhan rikkomisesta 7.11.2006 sakkorangaistukseen.

Vastaselitys:

A on vastaselityksessään todennut muun ohella seuraavaa:

Kuulemisen siirtäminen tiettyyn ajankohtaan ja kuulemisen pidentäminen ovat sama asia. Työnantaja hyväksyi aiemmin terveydelliset syyt perusteeksi kuu-

lemisajan pidentämiselle. A:n terveydentilassa ei ollut tapahtunut muutosta. Hänen tiedossaan ei siten voinut olla, siirtääkö tai pidentääkö työnantaja kuulemisen määräaika uuden siirtopyynnön johdosta.

Asiassa tulee huomioida se, että työsuojelupiirin lakimies C, joka toimii piiripäällikön ensimmäisenä sijaisena ja johtoryhmän jäsenenä, on valmistellut ja esitellyt A:ta koskevat kuulemis-, irtisanomis- ja virantoimituksesta pidättämisasiat, vaikka hän oli oikeudenistunnossa todistajana vapaaehtoisesti vastapuolen puolella.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Kuuleminen

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 66 §:n 2 momentin mukaan ennen kuin virkamies pidätetään virantoimituksesta tai irtisanotaan 25 tai 26 §:n nojalla, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Hallintolain 33 §:n 1 momentin mukaan asiakirjan täydentämistä, selityksen antamista ja selvityksen esittämistä varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

Saman pykälän 2 momentin mukaan asianosaiselle on ilmoitettava, ettei määräajan noudattamatta jättäminen estä asian ratkaisemista. Määräaika voidaan asianosaisen pyynnöstä pidentää, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi.

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Hallintolain 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemistä koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Esitetty selvitys

Työsuojelupiiri on toimittanut A:lle 9.10.2008 päivätyn kutsun kuulemistilaisuuteen, jossa todetaan, että työsuojelupiiri harkitsee A:n virkasuhteen päättämistä valtion virkamieslain 25 §:ssä tarkoitettuun irtisanomiseen tai saman lain 33 §:ssä tarkoitettuun purkamiseen oikeuttavilla perusteilla.

A on 10.10.2008 päivätyllä kirjelmällä ilmoittanut, ettei hän pysty terveydellisistä syistä valmistautumaan taikka osallistumaan hänelle varattuun kuulemistilaisuuteen 16.10.2008. Hän on viitannut aiemmin työnantajalle lähettämiinsä

lääkärintodistuksiin ja pyytänyt, että kuulemistilaisuutta siirretään myöhemmän ajankohtaan, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut.

Työsuojelupiiri on 17.10.2008 päivätyllä kirjelmällä ilmoittanut, että A:n terveydellisistä syistä esitetyn siirtopyynnön ja muiden tarvittavien lisäselvitysten vuoksi työsuojelupiiri on päättänyt lykätä kuulemistilaisuuden järjestämistä toistaiseksi.

Työsuojelupiiri on käynnistänyt A:n irtisanomismenettelyn uudelleen toimittamalla hänelle 27.10.2008 päivätyn kuulemiskirjelmän, jossa hänelle on ilmoitettu mahdollisuudesta tulla kirjallisesti kuulluksi ennen mahdollista virkasuhteen irtisanomista virkamieslain 25 §:n nojalla sekä virantoimituksesta pidättämistä virkamieslain 40 §:n nojalla. Kirjelmässä on viitattu käräjäoikeuden 1.10.2008 tuomioon, jolla A on tuomittu yllytyksestä perättömään lausumaan tuomioistuimessa. Määräaika kuulemiselle on ollut 6.11.2008. A:lle on ilmoitettu mahdollisuudesta käyttää vastauksen laatimisessa asiamiestä ja häntä on pyydetty samalla ilmoittamaan, varataanko pääluottamusmiehelle tai luottamusmiehelle valtion virkamiesasetuksen 43 §:n mukaisesti tilaisuus tulla kuulluksi ennen mahdollisen irtisanomista sekä virantoimituksesta pidättämistä koskevan päätöksen tekemistä.

A on toimittanut työsuojelupiirille 29.10.2008 päivätyn pyynnön kuulemisen siirtämisestä. Hän on viitannut työnantajalle aiemmin lähettämiinsä lääkärintodistuksiin ja pyytänyt, että kuulemistä siirretään myöhempään ajankohtaan, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut.

Työsuojelupiiri on toimittanut A:lle 3.11.2008 päivätyn kirjeen, jossa todetaan kuulemisen ja mahdollisen irtisanomisen taustalla olevan käräjäoikeuden 1.10.2008 antama lainvoimainen tuomio, ja A on kyennyt osallistumaan asian käsittelyyn tuomioistuimessa virkavapaudestaan huolimatta. Ottaen lisäksi huomioon kuulemiskirjeessä 29.10.2008 mainitut asiamiehen käyttömahdollisuus mahdollisen vastauksen laatimisessa ja mahdollisuus ilmoittaa pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemisesta, työsuojelupiiri on katsonut, ettei A:n oikeusturva vaarannu sillä tavoin, että kirjalliselle kuulemiselle varattua määräaikaa olisi tarpeellista siirtää. Työsuojelupiiri on kuitenkin päättänyt pidentää A:n kuulemiselle varattua määräaikaa 14.11.2008 saakka.

A on toimittanut työsuojelupiirille 11.11.2008 päivätyn pyynnön kuulemisen siirtämisestä. Pyyntönsä A toteaa, että käräjäoikeus siirsi istuntoa useita kuukausia A:n terveydentilasta johtuen. Käräjäoikeuden istunto on vaikuttanut hänen terveydentilaansa edelleen heikentävästi. Terveystilastaan johtuen A ei pysty riittävästi oikeusturva huomioiden valmistelemaan kirjallista kuulemistä itse taikka mahdollisen asiamiehen välityksellä 14.11.2008 mennessä. Viitaten työnantajalle aiemmin toimittamiinsa lääkärintodistuksiin A on pyytänyt kuulemisen siirtämistä siihen saakka, kunnes hänen terveydentilansa on kohentunut.

Lääkärintodistusten mukaan A on ollut työkyvytön ajalla 10.12 - 15.12.2007 sekä ajoilla 16.12. - 17.12.2007 ja 3.1. - 13.1.2008, ajoilla 28.1. - 17.2.2008 ja 3.3. - 4.5.2008, ajalla 1.5. - 31.7.2008, ajalla 1.8. - 26.8.2008, ajalla 27.8. - 30.11.2008 ja ajalla 1.12.2008 - 31.5.2009.

Psykiatrian erikoislääkäri D:n 7.4.2008 päivämäärän lausunnon mukaan A on käynyt psykiatrisessa konsultaatiossa. Hän on potanut jo pitkään oireilua. Oireiden pitkittymiseen vaikuttaa oleellisesti keskeneräinen oikeusprosessi. D on edellä todetun perusteella esittänyt oikeusistunnon siirtämistä voimakkaan ja haitallisen vuoksi.

D:n 30.8.2008 päivämäärän lausunnon mukaan A on ollut pois työstä erilaisten sairauksien vuoksi viime vuoden loppupuolelta. Taustalla on vain osainformaatioon perustuen hyvin epäselväksi jäävä, mutta pitkittynyt henkilökuntakriisi työpaikalla. Keskeneräinen oikeusprosessi estää tilanteen selkiytymistä ja sen osalta ei pitkittämistä enää voi ajatella järkevänä.

Oikeudellinen arviointi

Työsuojelupiirin selvityksen mukaan A:lle toimitettiin 9.10.2008 päivätyn kuulemiskirjeen jälkeen uusi 27.10.2008 päivätty kuulemiskirje, koska aikaisempi kirje oli yksilöinniltään ja muilta tiedoiltaan puutteellinen. Näin ollen aiemmassa kuulemiskirjeessä olleilla puutteilla tai virheellisyyksillä ei ole merkitystä arvioitaessa kuulemisen lainmukaisuutta.

A on esitettyjen lääkärintodistusten mukaan ollut työkyvytön jo useiden kuukausien ajan ennen työsuojelupiiriin käynnistämää kuulemisprosessia. Hänen psyykkinen terveydentilansa on heikentynyt ajalla 1.5. - 31.7.2008. A työkyvyttömyys ja sairastelu on kestänyt pitkään. Esitetyistä lääkärintodistuksista ja -lausunnoista ei ilmene arvioita siitä, onko A ollut terveydentilansa johdosta kykenevä osallistumaan loka-marraskuussa 2008 kuulemistilaisuuteen tai antamaan selityksensä kirjallisesti. Lääkäri ei ole 30.8.2008 päivätyn lausunnon mukaan pitänyt käräjäoikeuskäsittelyn pitkittämistä A:n terveydentilan kannalta järkevänä. A ei ole myöskään esittänyt selvitystä oikaisuvaatimuksessaan mainitsemastaan terveydentilan äkillisestä heikentymisestä 14.11.2008. Massenus on kuitenkin sairaus, joka voi vaikeuttaa henkilön mahdollisuuksia esittää näkemyksenä myös kirjallisesti.

Työsuojelupiiriin 3.11.2008 päivätty kuulemiskirje on sanamuodoltaan ristiriitainen siltä osin, kuin siinä on todettu, ettei kuulemiselle varattua määräaikaa ole tarpeen siirtää, mutta määräaikaa kuitenkin pidennetään 14.11.2008 saakka. Kirjeestä kuitenkin ilmenee selkeästi se, että työsuojelupiiri ei ole pitänyt kuulemisen siirtämistä A:n oikeusturvan ja terveydentilan perusteella tarpeellisenä, ja tästä syystä hänelle on haluttu antaa lisää aikaa toimittaa kirjallinen selityksensä. Kun otetaan huomioon, että A:lle on erikseen ilmoitettu mahdollisuudesta käyttää avustajaa kirjallisen vastineen laatimisessa, ja kun kirjallisen kuulemisen määräaikaa on pidennetty samalla kun hänelle on ilmoitettu, ettei kuulemistä lykätä sairauden perusteella, ei asiassa ole tapahtunut sellaista kuulemisvirhettä, jonka perusteella päätös irtisanomisesta ja viran-toimituksesta pidättämisestä olisi kumottava.

Irtisanominen

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain (750/94) 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja

valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomais ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Saman pykälän 3 momentin mukaan irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitetulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut viranomaisen tietoon.

Valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Esitetty selvitys

Käräjäoikeus on 9.1.2008 antamallaan tuomiolla hylännyt A:ta vastaan kotirauhan rikkomisesta 1.9.2006 esitetyn syytteen, jonka mukaan A ja toinen työsuojelupiirin virkamies B häiritsivät useita kertoja syys-marraskuussa 2006 E:n kotirauhaa soittamalla E:n omaan henkilökohtaiseen matkapuhelimeen aiheettomia puheluita lukuisia kertoja etupäässä ilta-aikana sekä sunnuntaisin ja lauantaisin, jolloin E on ollut kotonaan. Työsuojelupiirin selvityksen mukaan E on myös työsuojelupiirin palveluksessa oleva henkilö. Hovioikeus on ratkaissut kyseisestä tuomiosta tehdyn valituksen 6.2.2009 antamallaan tuomiolla.

Käräjäoikeus on 1.10.2008 tuominnut A:n yllytyksestä perättömään lausumaan tuomioistuimessa 18.12.2007 - 9.1.2008 kuuden kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen. Syyttäjän rangaistusvaatimuksen mukaan A taivutti tahallaan F:n antamaan tahallaan väärän tiedon siitä, missä A oli ollut 7.11.2006, kun F:ää kuullaan käräjäoikeudessa henkilökohtaisesti todistajana asiassa, jossa A oli syytettynä kotirauhan häiritsemisestä. A ja F sopivat ennen oikeudenkäyntiä ja ennen F:n esitutkintakuulustelua keskenään siitä, että he olivat olleet yhdessä 7.11.2006 klo 17.00 lähtien hakemassa F:n autoa Kinnulasta, vaikka näin ei ollut tapahtunut ollenkaan. Tuomion perusteluissa on todettu muun ohella, että käräjäoikeudelle ei ole jäänyt järkevää epäilyä siitä, etteikö F:n nyt esittämä kertomus siitä, että Kinnulassa ei ole lainkaan käyty kyseisenä päivänä, pitäisi paikkaansa. Todistaja on kertonut A:n pitäneen F:ää luotettavana henkilönä ja he olivat tutustuneet toisiinsa A:n ollessa työsuojelupiirin tarkastaja ja F:n työsuojeluvaltuutettu. F on myös korostanut luottaneensa aina viranomaisiin ja hän oli pitänyt myös A:ta viranomaisena asemansa takia. Nämä seikat ovat myös olleet omiaan tukemaan vastaajien syyllisyyttä heidän syykseen väitettyihin rikoksiin.

Työsuojelupiirin 28.11.2007 päivätyn kuulemiskirjeen mukaan A aiotaan siirtää sosiaali- ja terveysministeriön/työsuojeluosaston STM/2954/2007 kirjeessä 26.11.2007 mainittuun turpeennostoalan hankkeeseen 1.1.2008 alkaen. Kyseisen hankkeen 7.12.2007 päiväystä hankesuunnitelmasta ilmenee, että hanke toteutetaan vuosina 2008-2009.

Oikeudellinen arviointi

A:n irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevan päätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon on osallistunut lakimies C, joka on esiintynyt syyttäjän todistajana A:ta koskeneessa rikoskäsittelyssä. Todistajana toiminen on lakisääteinen velvollisuus, eikä se ole voinut vaarantaa C:n puolueettomuutta hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetulla tavalla. C ei siten ole ollut esteellinen osallistumaan A:n irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevan asian käsittelyyn tällä A:n vastaselityksessään esittämällä perusteella.

A on irtisanottu työsuojelupiirin tarkastajan virasta. Sillä seikalla, että A on työnantajan toimesta siirretty ennen irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä väliaikaisesti muihin tehtäviin, ei ole merkitystä arvioitaessa irtisanomisperusteen vaikutusta hänen kykyynsä ja työnantajan luottamusta hänen kykyynsä huolehtia virkavelvollisuuksistaan.

Työsuojelupiirin päätöksestä ja vastineesta ilmenee, että A:n irtisanominen on perustunut käräjäoikeuden tuomioon 1.10.2008, eikä käräjäoikeuden tuomiota 9.1.2008 ole siten käytetty irtisanomisperusteena.

Työsuojeluviranomaisen tehtävänä on valvoa työsuojelua koskevien säännösten noudattamista työpaikoilla. Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa säädetään muun muassa työsuojeluviranomaisen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Tarkastustoiminta voi johtaa velvoittaviin päätöksiin, joiden tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai teettämis- tai keskeyttämisuhka. Lisäksi laissa säädetään työsuojeluviranomaisen ilmoittamisvelvollisuudesta muille viranomaisille sekä velvollisuudesta ilmoittaa poliisille esitutkintaa varten rikos. Poliisin on varattava työsuojeluviranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi esitutkinnassa, virallisen syyttäjän on varattava työsuojeluviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättämistä ja työsuojeluviranomaiselle on asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä läsnäolo- ja puheoikeus.

Edellä todetut tehtävät ja toimivaltuudet huomioiden työsuojelupiirin tarkastajan virkaa on pidettävä luonteeltaan sellaisena, että sen hoitaminen voi edellyttää erityistä käyttäytymisvelvoitetta myös vapaa-aikana.

A on lainvoimaisen tuomion perusteella syylistynyt vapaa-aikanaan yllytykseen perättömään lausumaan tuomioistuimessa. Teko on vastoin tarkastajan tehtäviä ja toimivaltuuksia, ja sen on katsottava heikentävän paitsi esimiesten ja työtovereitten luottamusta A:n kykyyn huolehtia virkavelvollisuuksistaan, myös ulkopuolisten luottamusta työsuojelupiirin toimintaan.

A:n pitkästä virkaurasta huolimatta työsuojelupiirillä on edellä todetun teon luonne ja vakavuus huomioiden ollut erityisen painava syy irtisanoa A:n virkasuhde.

Irtisanomisen perusteena oleva teko osoittaa A:n siinä määrin sopimattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa. Työsuojelupiirillä on siten ollut perusteet pidättää A virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 §, 25 § 2 ja 3 momentti, 40 § 2 momentti 4 kohta ja 66 § 2 momentti

Hallintolaki 27 § 1 momentti, 28 § 1 momentti 7 kohta, 33 §, 34 § 1 momentti ja 36 §

Muutoksenhaku

Valitusoikeus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Kulla

Esittelijä

Elina Ranz

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja asian käsittelyyn osallistuivat puheenjohtaja Kulla ja jäsenet Äijälä, Isomäki, A. Nieminen, M. Nieminen, Komulainen ja Keturi.